

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN
VÀ TRUYỀN THÔNG**

NGUYỄN ĐÌNH TRUNG

**NGHIÊN CỨU MỘT SỐ KỸ THUẬT
PHÂN ĐOẠN VIDEO**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

Thái Nguyên, 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN
VÀ TRUYỀN THÔNG

NGUYỄN ĐÌNH TRUNG

NGHIÊN CỨU MỘT SỐ KỸ THUẬT
PHÂN ĐOẠN VIDEO

Chuyên ngành: Khoa học máy tính

Mã số: 60 48 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÁY TÍNH

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS. NGUYỄN THỊ HỒNG MINH

Đã chỉnh sửa theo ý kiến của hội đồng.

Thái Nguyên, 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Những nội dung trong luận văn “NGHIÊN CỨU MỘT SỐ KỸ THUẬT PHÂN ĐOẠN VIDEO” là do tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn trực tiếp của Cô TS. Nguyễn Thị Hồng Minh.

Mọi tham khảo dùng trong luận văn đều được trích dẫn rõ ràng tên tác giả, tên công trình, thời gian, địa điểm công bố.

Mọi sao chép không hợp lệ, vi phạm quy chế đào tạo, hay gian trá, tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2014

Nguyễn Đình Trung

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới TS. Nguyễn Thị Hồng Minh, Cô đã cho tôi những định hướng, tận tình chỉ bảo giúp đỡ tôi những ý kiến rất quý báu để tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Tôi xin cảm ơn Trường Đại Học Công Nghệ Thông tin và Truyền thông - Đại Học Thái Nguyên đã hết sức tạo điều kiện cho tôi trong quá trình học, làm và hoàn thành khóa luận này.

Xin chân thành cảm ơn quý Thầy Cô trong khoa Sau đại học Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông – ĐH Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy, trang bị cho tôi những kiến thức quý báu trong suốt thời gian học tập tại trường.

Tôi xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới các thầy cô, bạn bè đã dìu dắt, giúp đỡ tôi tiến bộ trong suốt quá trình làm khóa luận tốt nghiệp.

Xin gửi lời cảm ơn tới gia đình, những người bạn của tôi đã động viên, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU.....	8
I. Lý do chọn đề tài.....	8
II. Mục tiêu nghiên cứu.....	10
III. Nội dung nghiên cứu.....	10
IV. Phương pháp nghiên cứu.....	10
Chương 1 KHÁI QUÁT VỀ VIDEO VÀ BÀI TOÁN PHÂN ĐOẠN.....	12
1.1. Khái quát về video.....	12
1.1.1. Video là gì.....	12
1.1.1.1. Chuyển Cảnh.....	12
1.1.2. Các ứng dụng Video.....	13
1.1.2.1. Video tương tự.....	15
1.1.2.2. Video số.....	16
1.1.3. Các chuẩn video.....	16
1.1.3.1. Định dạng AVI.....	17
1.1.3.2. Định dạng MOV.....	17
1.1.3.3. Các định chuẩn MPEG.....	19
1.1.3.4. Chuẩn ITU-T.....	23
1.1.4. Một số đặc trưng của video.....	33
1.1.4.1. Màu sắc.....	33
1.1.4.2. Kết cấu.....	33
1.1.4.3. Hình dáng.....	35
1.1.4.4. Chuyển động.....	35
1.2. Bài toán phân đoạn Video.....	36
1.2.1. Bài toán.....	36
1.2.2. Phân loại các phương pháp phân đoạn.....	36
1.2.3. Các yếu tố chính để xác định phương pháp phân đoạn.....	37
Chương 2 MỘT SỐ KỸ THUẬT PHÂN ĐOẠN VIDEO.....	38
2.1. Phân đoạn video bằng kỹ thuật phát hiện đối tượng từ trên xuống.....	38
2.2. Phân đoạn và theo vết các vùng Video.....	39
2.3. Phân đoạn Video bằng kỹ thuật trừ ảnh và phát hiện chuyển cảnh trong Video.....	41
2.3.1. Các kỹ thuật trừ ảnh.....	43
2.3.1.1. Trừ ảnh dựa vào điểm ảnh.....	43
2.3.1.2. Trừ ảnh phân khối.....	45
2.3.2. Phương pháp biểu đồ màu.....	45
2.3.2.1. Biểu đồ toàn cục.....	48
2.3.2.2. Biểu đồ cục bộ.....	48
2.3.3. Trừ ảnh dựa vào đặc trưng.....	53
2.3.3.1. Đặc trưng là cạnh.....	55
2.3.3.2. Đặc trưng là vectơ chuyển động.....	55
2.3.4. Phương pháp thống kê.....	61
2.3.5. Phát hiện chuyển cảnh.....	64
2.3.5.1. Đối với kỹ thuật phát hiện cắt cảnh.....	65
2.3.5.2. Đối với các kỹ thuật phát hiện chuyển cảnh dần dần.....	65
Chương 3 CHƯƠNG TRÌNH THỬ NGHIỆM.....	67
3.1. Bài toán.....	68
3.2. Phân tích, lựa chọn công cụ.....	68

3.3. Một số kết quả thực hiện chương trình	68
PHẦN KẾT LUẬN	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	Error! Bookmark not defined.

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VÀ VIẾT TẮT

AVI	Audio Video Interleave
BLOB	Binary Large Object
CATV	Cable Television
CBT	Computer Based Training
CDMA	Code Division Multiple Access
CSDL	Cơ sở dữ liệu
CCIR	Consultative Committee for International Radio
DBMS	Database Management System
DBS	Direct Broadcast Satellite
DCT	Discrete Cosine Transform
DV	Digital Video
DVD	Digital Video Disc
HDTV	High Definition TV
IEC	International Electrotechnical Commission
IMA	Interactive Multimedia Association
ISO	International Organization for Standardization
ISO-IEC	International Organization for Standard – International Electrotechnical Commission
ITU-T	International Telecommunication Union
JPEG	Joint Picture Experts Group
MACE	Macintosh Audio Compression and Expansion codec

MOV	Quick Time Movie File Extension
MPEG	Moving Picture Experts Group
NTSC	National Television Standard Committee
OVID	Object Video Information Database
PAL	Phase Alternation Line
PES	Packetised Elementary Streams
RGB	Red, Green, Blue
RLE	Run Leng Encoding
TV	Television
VCD	Video Compact Disc
VDBMS	Video Database Management System
VIMSYS	Visual Information Management System
VOD	Video On Demand
VODM	Video Object Description Model
VSDG	Video Semantic Directed Graph
WBT	Web Based Training
WMA	Windows Media Audio
WMV	Windows Media file with Audio/Video
YUV	Sơ đồ mã hoá hình ảnh màu phân cách độ chói (Y) và hai tín hiệu màu: đỏ trừ Y (U) và xanh trừ Y (V).

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ

Hình 1.1:	Cấu trúc phân cấp của video	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.2:	Cắt cứng.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.3:	Fade in.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.4:	Fade out.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.5:	Chồng mờ.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.6:	Wipe.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.7:	push sang trái	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.8:	Một số loại wipe cơ bản.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.9:	Sơ đồ giải nén MPEG-1 (ISO/IEC 11172).....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.10:	Sơ đồ nén dữ liệu âm thanh	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.11:	Mô hình hệ thống giải mã MPEG-2.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.12:	Mô hình nén và giải nén theo từng lớp của MPEG-4	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.13:	Các ảnh rất khác nhau nhưng có cùng biểu đồ màu	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.14:	Biểu đồ thể hiện 4 loại ảnh cơ bản.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.15:	Các thao tác camera	35
Hình 2.1.	Khám phá và khai thác cấu trúc các đối tượng ảnh.....	36
Hình 2.2.	Sơ đồ ứng dụng kỹ thuật trừ ảnh vào phân đoạn video	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.3.	Các cửa sổ cơ sở trong thuật toán so sánh thực	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.4.	Chênh lệch biểu đồ, * cắt cảnh, ---- chồng mờ.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.5.	So sánh biểu đồ của hai ảnh.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.6.	a.Ví dụ một ảnh màu, b.Biểu đồ màu của ảnh a	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.7.	So sánh cặp a. chênh lệch biểu đồ liên tiếp, b. chênh lệch biểu đồ tích lũy	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.8.	Phát hiện chuyển cảnh dần dần bằng kỹ thuật so sánh cặp.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.9.	Phát hiện chuyển cảnh dần dần bằng kỹ thuật phát hiện cạnh.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.10.	Ma trận 3 thành phần mở rộng khác nhau có kích thước 3*3, 5*5, 13*13	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.11.	a. Phân số thay đổi cạnh P, b.Độ chênh lệch của P qua các khung hình	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.12.	Phát hiện chuyển cảnh dần dần bằng phương pháp phát hiện cạnh a.fade out rồi fade in, b.chồng mờ	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.13.	Phân số thay đổi cạnh vào và ra của các khung hình.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.14.	Phân số thay đổi cạnh của các khung hình ...	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.15.	Phát hiện chuyển cảnh dần dần.....	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.16.	Mẫu vectơ cho các di chuyển camera	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.17.	Các hiệu ứng camera với luồng vectơ khuếch đại	Error! Bookmark not defined.
Hình 2.18.	Sơ đồ khối thuật toán phát hiện chuyển cảnh	65
Hình 2.19.	Kết quả phát hiện cắt cảnh.....	Error! Bookmark not defined.

Hình 2.20. Kết quả phát hiện cắt cảnh bằng các kỹ thuật cải tiến từ hướng tiếp cận so sánh biểu đồ (HistDiff)	Error! Bookmark not defined.
Hình 3.1. Giao diện phát hiện chuyển cảnh.....	69
Hình 3.2. Nội dung file lưu kết quả phân đoạn.....	69

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Các tiêu chuẩn của Video số	16
Bảng 1.2. Một số ràng buộc của MPEG-1	Error! Bookmark not defined.
Bảng 1.3. Mô tả kiểu CIF và QCIF	32
Bảng 2.1. So sánh các kỹ thuật trừ ảnh với việc phát hiện biên tập video	65